

LAATSTE BEZOEK AAN MIJN VRIEND MARCEL HOSTE

(vertaling)

Francine Somers

Door pijn aan bed gekluisterd, toonde onze vriend zich heel erg ontroerd door ons bezoek. Hij realiseerde zich dat dit ons laatste weerzien zou zijn. We hadden altijd al een diepe confraternele vriendschap voor elkaar gekoesterd, door samen de goede en de kwade dagen van ons artiestenbestaan met elkaar te delen.

Hij nam onze handen als wou hij ons in een band verenigen en zei ons: “We zijn broer en zus in Artibus (in de kunsten) van onze generatie”. Met een krop in de keel en met rood wazige ogen, vervuld van emotie, stortte hij zijn hart uit over zijn verbittering. *“Sedert de mode van de anti-kunst, hebben ze mijn werk niet meer willen erkennen”*.

Het is waar dat alles wat de menselijke gevoeligheid raakte in die tijd compleet had afgedaan bij de officiële vertegenwoordigers en anderen, die over de macht beschikten om de reputatie van kunstenaars op te bouwen of af te breken en om op die manier ‘de kunst’ te manipuleren. Wij probeerden ons dierbaar M.A.J.tje (zoals we hem noemden) te troosten door hem erop te wijzen dat talent altijd al als een obstakel werd aanzien door afgunstigen en uitblinders in middelmatigheid, die zich zoeken op te dringen op de weg naar succes. Het bewandelen van het pad van de kunst is bijzonder moeilijk, er is nergens een deur die leidt naar een gemakkelijke toegang.

Tijdens een periode van diepe ontmoediging had onze vriend de schilderkunst verlaten om zich met hart en ziel te storten op een totaal andere, maar even expressieve kunst: de mime, kunst van de stilte. Zo kon hij opnieuw zijn rijke verbeelding en gevoeligheid de vrije loop laten en toch trouw blijven aan de diepe menselijke beleving, de poëzie en de communicatie, met liefde en schoonheid als rode draad.

Op een dag kwam hij mij in Brussel opzoeken. Dolgelukkig en fier toonde hij mij zijn ‘Kleine engel van Salzburg’, die hij in het knoopsgat van zijn vest had gespeld als ware het een ereteken van het Legioen van Eer, voorbehouden aan

de meest verdienstelijken. Het was een attentie die wordt uitgereikt aan alle musici die optreden op het Festival van Salzburg, als charmant souvenir voor hun artistieke prestatie. Hij was uitgenodigd om het Festival te openen als Harlekijn, in roze kostuum en met lederen masker, gebaseerd op het masker

Hoste 001.tif.

van Brighella uit de Comedia dell' Arte. Hij mimeerde alle instrumenten voor een partituurhouder zonder partituur, enkel verlicht met een kaars zoals in de tijd van de afscheidssymfonie van Jozef Haydn. Deze uitnodiging was voor hem één van de grootste eerbetuigingen aan zijn talent. Het was een mooie erkenning die hij aanvoelde als een weerwraak van het lot ten overstaan van zijn vernietigende ervaringen in het verleden.

De Kunst en zijn mysteries geven aanleiding tot verre gaande vergelijkende associaties. Waarom, als ik hem daar zo zag te bed liggen, moest ik enerzijds

denken aan het ontroerend werk van Picasso dat de dood van Harlekijn voorstelt, maar anderzijds ook aan het beeld van de stervende Mozart, met enkele vertrouwelingen rond zijn bed, die het requiem zongen, terwijl de koningin van de nacht op een lichtstraal van de maan naar beneden kwam. Deze straal van wazig doorschijnend maanlicht zou weldra ook M.A.J.tje meenemen in de ultieme droom.

Hoste 002.tif.

Bij het weggaan glimlachte hij even en wees met zijn vinger naar mijn klein schilderijtje dat hij op een dag had gewild en dat aan de muur hing naast hem. “Ge ziet”, zei hij mij, “het heeft mij nooit verlaten”. In ruil had hij mij een prachtig werkje aangeboden met een waterstraal, zo zuiver als het kristal van zijn ziel. Het straalt nog steeds een trillende ontroering en schoonheid uit: een onuitputtelijke, immer jeugdige fontein, omgeven door een krans van groen en gebladerte. Deze zuivere waterstraal was de zwanenzang van een hypergevoelig kunstenaar met gekwetste ziel. Ze stelt een kunst voor, gedragen door een stille schoonheid, wonderlijk en vergankelijk als de kroonblaadjes van een perzikbloesem.

Bedenkingen van Solange Coppens, toen directeur van het Burgcentrum in de Burgstraat, bij haar vertaling van de teksten van Francine Somers.

Toen ik aanbod om deze teksten van Somers te vertalen, wist ik niet hoe moeilijk dat zou worden. Haar Frans is zo mooi en zo poëtisch dat elke vertaling bijna banaal gaat klinken. Ik heb een verwoede poging gedaan om de gevoeligheden en de nuances ook in de vertaling te integreren, maar ik zou eenieder, die het kan, aanraden ook de Franse tekst te lezen. Precies daarom mocht de oorspronkelijke tekst in deze kleine publicatie niet ontbreken.

Ik dank van harte Francine Somers voor het publiek maken van deze geschriften... zij zijn een waar geschenk voor elkeen die van kunst houdt en meer wil weten over de kunstenaar achter het werk.

Naschrift (red.)

Vergeeten we ook niet te vermelden dat Francine Somers bij het ziekenbezoek vergezeld was door de schilder, illustrator en auteur Nojorkam (Norbert Schepens). De tekeningen (afb. 1, 2 en 3), gereproduceerd naar Somers, werden overgenomen uit de aan M.A.J. Hoste (Gent, 1912-1977) gewijde brochure, samengesteld door Solange Coppens. Daarin ook de Franse teksten in handschrift en uitgetikt. In volgende GT nummers publiceren we, eveneens in vertaling, de herinneringen van Somers aan de kunstenaars Maurice Dupuis en Jos Verdegem. De brochures worden bewaard in de DSMG collectie Personalia in het Begijnhof onder de namen Hoste, Dupuis en Verdegem.

Hoste 003.tif.